

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXXI. In hoc capite continetur ultima decisio Rotæ Romanæ, lata in prædicta causa, de qua in duobus capitibus præcedentibus, ultra alias decisiones insertas suprà, cap. 55. parte prima harum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

aliquos vocare, id expressit, ut videre est in filiis primi gradus Ioannis; cum mandat quod bona perveniant ad liberos masculos Ioannis: item dum vocat liberos Gabrielis Primi, dispositivè loquendo: at verò liberos liberorum Ioannis non vocat dispositivè, sed tantum in conditione ponit. Quod si illos vocare voluisset, hoc utique expressisset in liberis secundi gradus, quemadmodum expressit in liberis primi gradus, & in liberis Gabrielis Primi, quia cum disponens aliquos in una parte dispositionis ponit tantum in conditione, alios verò ponit in dispositione, tunc positi in conditione non censentur vocati, quia si disponens illos vocare voluisset, hoc utique expressisset, quemadmodum expressit in aliis: ut dicit Socin. sen. consil. 116. num. 2. vol. 3. In trigliol. de substit. cent. 3. quest. 26. num. 168. Menoch. lib. 4. praesumpt. 76. num. 29. ubi dicit hoc casu cessare conjecturas vocationis positorum in conditione. Et sanè si testator voluisset dispositivè liberos secundi gradus vocari, hoc utique expressisset, quemadmodum expressit in ceteris; quod cum non fecerit, facere noluisse credendum est: *l. unic. §. si autem ad deficiens, C. de Caduc. toll.*

12 Quintò, quia si liberi secundi gradus & ulteriorum essent dispositivè vocati, sequeretur absurdum, nempe quod si Ioannes habuisset plures masculos ex quibus unum tantum elegisset, prout facere poterat; deinde verò dicti liberi masculi non electi reliquissent liberos, liberi primi gradus non electi excluderentur ex ordinatione disponens, & tamen illorum liberi essent vocati, cum præterdatur ex adverso nullam dari electionem in liberis secundi gradus, sed omnes in totum admitti: unde liberi secundi gradus admitterentur, & illorum parentes excluderentur, quod est absurdum, quia filii primi gradus dicuntur magis dilecti: *l. Publius, §. finali, ff. de condit. & demonstr.* & sic facilius debent includi, & difficilius excludi: *l. cum ita, §. in fideicommissis, ff. de legat. 2. Casanat. consil. 3. num. 29.* Valer autem conjectura ab absurdo vitando in omni dispositione, *l. nam absurdum, ff. de bon. libert. Mantic. de conject. lib. 3. tit. 7. per totum*: esset autem absurdum, si liberi liberorum Ioannis essent omnes vocati, & tamen eorum parentes essent exclusi per electionem unius à Ioanne factam, ut supra dictum est.

Sextò, quamvis liberi secundi gradus non sint vocati; tamen, posito citra veri præiudicium, quod adesset vocatio, sicut Ioannes potuit unum ex liberis eligere, ita & Gabriel Secundus filius Ioannis potuit eligere, & facultas eligendi censetur in eo repetita, cum una pars testamenti aliam declarat: *l. qui filiabus, ff. de legat. 1. l. si servus plurium, §. finali, ff. eod. tit.* maxime cum eo casu militaret eadem ratio obsequii per liberos patri præstandi: quo sic stante, Gabriel Secundus tam per donationem quam per institutionem hæredis censetur elegisse Ioannem Scipionem in bonis ab avo venientibus: ut docet Fontanell. de pact. nuptialib. claus. 4. gloss. 5. num. 64. fol. mihi 92.

13 Septimò, quia donator liberos primi gradus non omnes vocat, sed tantum eligendos. Deinde dum tractat de liberis Gabrielis, omnes vocat æquis partibus & portionibus: at verò dum agit de liberis liberorum, illos simpliciter ponit in conditione. Quod si illos vocare voluisset, quemadmodum in Gabriele Primo expressit portionem, ita in liberis secundi gradus Ioannis, aut portiones expressisset, aut illorum parentibus eligendi facultatem concessisset: quod cum non fecerit, concludendum est, illum non habuisse animum dictos filios secun-

di gradus Ioannis dispositivè vocandi: valere enim argumentum ex verosimili mente contrahentium. Gloss. in l. veteribus, ff. de pact. Mantic. de tacit. vent. lib. 3. tit. 1. per totum.

Ex quibus sequitur, quod etiam si adesset conjectura vocationis, illæ ex contrariis conjecturis ad nihilum redigerentur.

CA VT CXXI.

In hoc capite continetur ultima Decisio Rotæ Romanæ lata in prædicta causa, de qua in duobus capitibus præcedentibus, ultra alias Decisiones insertas supra, cap. 55. part. 1. harum quest. Civil. Et deciditur liberos hoc casu non esse vocatos, licet in conditione positis, reiectis conjecturis pro vocatione allatis, & approbatis aliis quæ contra vocationem deductæ fuerunt. Confirmatur doctrina deducta ex stipulatione interposita per Donatarium pro se, & suis hæredibus & successoribus quibuscumque. Et confirmantur prædictæ Decisiones in eadem causa factæ.

DECISIO

SACRÆ ROTÆ ROMANÆ
Coram R. P. D.

CELSO,

In causa Avenionensi Fideicommissi

Lunæ 22. Aprilis 1651.

- 1 Fideicommissum ad certas personas restrictum illas operari non debet.
- 2 Ex eo solo quod agatur de descendentibus, non positi in conditione censentur vocati, licet descendentes leviores conjectura sufficiant.
- 3 Ampliatur, ut procedat etiam si agatur de vocatione contractuali.
- 4 Sola consideratio masculinitatis non arguit stipulationem agnationis.
- 5 Mentio filiorum facta sub qualitate legitimorum & naturalium, non ideo inferat vocationem eorum in conditione.
- 6 Qualitas Castri jurisdictionalis non attinet ad adveniens post tempus testamenti.
- 7 Et etiam si adesset tempore testamenti, non sufficit ad arguendam vocationem.
- 8 Exclusio feminarum restricta ad certos gradus non arguit vocationem masculinorum in conditione positorum.
- 9 Si testator iussit filias dotari in quibusdam rebus, non sequitur vocatio masculinorum in illis, imò ex eo excluditur.

- 10 Licentia alienandi certa quadam bona pro dote unius femina excludit perpetuum fideicommissum.
- 11 Digressio ad plures substitutionum gradus quando facta intelligatur.
- 12 Quando una substitutio pendet ab eventu alterius, habentur pro unico substitutionis gradu.
- 13 Stipulatio pro heredibus & successoribus quibuscumque, est contraria substitutionis agnationis: & num. 15.
- 14 Clausula, Ad omnimodam voluntatem, continet facultatem plenissimam disponendi de bonis domus.
- 16 Clausula, Bene vult & intelligit, debet explicari recto eodem themate procedenti.
- 17 Facultas alienandi stare potest cum fideicommissis, quatenus illa non fuerit reducta ad actum.
- 18 Ratio agnationis conservanda cessat, quoties fratribus agnatis bona possunt transire ad extraneos.
- 19 Substitutio vulgaris non convenit conservationi agnationis.
- 20 Quando agitur de viro perito, aut de testamento facto cum consilio Iurisperitorum, valde attendenda est locutio discretiva in testamento.
- 21 Si unus tantum succedere debet, & substitutio facta sit cum conditione si sine liberis, illo decedente cum liberis substitutio expirat, & sic non est fideicommissum graduale & perpetuum.
- 22 Fideicommissum relatum ad rem, si fuerit restrictum ad certas personas, ex reali efficitur personale.
- 23 Explicantur Decisiones Rote Romanae in Bononiensi fideicommissi de Turri, coram DD. Verospio & Manzanedo.
- 24 Deficientibus verbis tractum temporis successuum importantibus, filii in conditione positi difficilius censentur vocati.
- 25 In materia conjecturali, in dubio iudicandum est non adesse fideicommissum.

ANDEM post plures propositiones resolutum fuit pro confirmatione Sententiae Rotalis declarantis, non constare de fideicommissis Baptiste ad favorem Petri de Pol super Castro Sancti Tronqueti. Fundamentum resolutionis fuit, quia cum idem Baptista Castrum praedictum donaverit Joanni ejus filio stipulanti pro se, suisque heredibus, & successoribus quibuscumque, cum hoc, quod si dictus Joannes decederet cum liberis masculis legitimis, & naturalibus, illud spectaret ad unum, vel plures, secundum totalem dispositionem, & voluntatem ejusdem Joannis; si vero ipse, & ejus filii sine liberis masculis decederent, pertineret ad Gabrielem secundogenitum si viveret, sin autem ad ejus liberos, nulla facta mentione Petri, non potest Petrus quicquam praetendere: † quia fideicommissum restrictum ad certas personas, ultra illas operari non debet: Ita, in cum res. n. 21 ff. de legat. 1. Dec. conf. 210. n. 5. Castr. consil. 97. num. 2. lib. 2. Menoch. conf. 220. num. 128. Peregr. de fideic. art. 1. n. 27. Rot. dec. 24. n. 10. part. 4. tom. 2. recent. & decif. 359. num. 6. & 7. parte 5.

Neque ex eo, quod Petrus fuerit positus in conditione, potest dici dispositivè vocatus, dum pro eo non concurrunt efficaces, & concludentes conjecturae vocationem suadentes, ut est Gloss. commu-

iter approbata in l. Lucius, la. 2. ff. de hered. instit. quam procedere etiam in descendentes firmavit Rot. coram Burat. decif. 387. num. 1. & 2. & in recent. decif. 221. num. 2. part. 5. Licet in illis leviores requirantur, quam in transversalibus: idem Burat. decif. 385. in princ. vers. tamen ille, & d. decif. 387. num. 2. vers. & quavis, & dictum fuit in Bonon. fideicommissi de Sanctis, 17. Martii 1648. coram R.P. D. meo Bichio.

Ac etiam si agatur de dispositione facta per viam contractus, & donationis, ut not. Peregr. de fideic. art. 28. num. 29. Manr. de tac. lib. 2. tit. 14. num. 19. Fab. de Anna. conf. 52. num. 12. lib. 1. Cancer. var. lib. 1. cap. 1. numero 102. Rota in Melvitana hereditatis, 27. Martii 1620. coram bon. mem. Sclencien. cum aliis per Add. ad Burat. decif. 385. n. 10. vers. quod procedit.

Pro recessu autem ab opinione Glossae, non approbaverunt Domini conjecturas alias deductas, & repetitas hodie pro parte Petri. Siquidem qualitas masculinitatis non est considerabilis, deficiente ratione absoluta conservandae agnationis, quae argui minimè potest ex sola vocatione masculorum, ut notat Gabr. qui talem conjecturam affirmat esse levem, & communiter reprobam conf. 93. num. 39. & seq. lib. 2. Giovagn. resp. 82. numero 147. & seqq. libro 1. Calanat. conf. 37. num. 92. & 94. Rota decif. 486. num. 17. part. 1. in recent. decif. 667. num. 10. part. 2. decif. 272. num. 19. & decif. 279. num. 20. parte 6. ubi firmat maximam adesse differentiam inter masculinitatem, & agnationem, & in Interamnen. fideicommissi, 14. Decembris 1646. coram R. P. D. meo Bichio, & plures cumulat Gratian. discept. for. cap. 999. num. 6. ubi loquens in jurisdictionalibus, firmat quod per qualitatem supradictam censetur tantum contemplatus sexus, non autem agnatio: idemque comprobatur Peregr. de fideic. art. 26. num. 12. Surd. conf. 398. num. 14. & conf. 448. n. 2. Rota dist. decif. 667. num. 10. vers. magna est, part. 2. recent.

Altera verò conjectura, quod filii Gabrielis fuerint positi in conditione cum qualitate expressa, quod sint legitimi, & naturales, & de legitimo matrimonio procreati, pariter est valde debilis, cum ut plurimum sit solita apponi potius ex stylo Notariorum, quam ex voluntate Testatoris, ut ait Noguerol. allegat. 23. numero 34. & 35. Fontanel. de pact. nupt. claus. 4. gloss. 242. numero 13. Griuell. decif. Dolan. 125. numero 77. alique relati per Modern. Cremon. resol. 147. num. 9. & 10. Et illam tanquam vanam pluries Rota rejecit, sequendo decisionem Thesaur. 96. num. 26. ut testatur Burat. decif. 385. numero 8. & de magis communi etiam in terminis descendentes firmatum fuit in decif. 221. num. 12. p. 5. recent. cum pluribus adductis per Roman. conf. 100. n. 45.

Prætenso quod donatio facta fuerit de Castro & insigni, & jurisdictionali, non bene justificatur in facto, saltem de tempore donationis, & constituti fideicommissi, propterea ex adverso justificari deberet: ex not. per Peregr. de fideic. art. 63. num. 46. Manr. de tacit. lib. 2. tit. 10. n. 3. Fular. de subst. quest. 718. n. 64. Ita ut si postea superuenerit huiusmodi qualitas, propterea videtur apparere ex acquisitione postea facta per Gabrielem de jurisdictione alta, media, & infima, nihil penitus operari possit: arg. text. in l. quid ergo, ff. de his qui not. infam. & in l. matrem, C. de probat. Bald. conf. 367. post med. vers. item quando, lib. 5. Peregr. de fideic. art. 24. n. 29.

Et tamen contrarium non obstante qualitate praedicta

60 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

prædicti, per text. in l. pater filium, §. Iulius Agrippa, ff. de legat. 3. probat expresse Alciat. lib. 8. conf. 2. numero 31. vers. nec quicquam facit, & lib. 9. conf. 129. per tot. laf. conf. 96. sub numero 30. vers. tertio non obstat, lib. 4. Rimin. jun. conf. 632. numero 113. lib. 6. Gratian. cap. 280. n. 22. & seqq. Surd. dec. 238. n. 16. circa med. cum relat. per Add. ad eundem decis. 125. num. 5. & 6.

8 Exclusio foeminarum non fuit generalis, & absoluta, sed restricta ad filios solius donatarii, ut patet ex illis verbis: Item casu quo Ioannes post ejus obitum relinqueret filias, d. Gabriel, aut ejus liberi, qui habebunt d. substitutionem, teneantur unicuique filiarum d. Joannis solvere scuta 500. aurea, dum in matrimonio collocabuntur. Vnde cum de tali dote non prouiderit neptibus, sicuti fecerat ad fauorem filiarum, quas excluderat, eadem neptes nec censentur ab hereditate exclusæ, nec exinde nepotes in conditione positi ad fideicommissum vocati: Paris. conf. 41. num. 59. lib. 3. Curt. iun. conf. 11. num. 4. vers. nec obstat, lib. 1. Giouagnon. conf. 82. num. 164. lib. 2. Rot. dec. 475. num. 5. vers. aderat præterea, p. 4. diu. & in rec. dec. 151. n. 8. & 9. & dec. 195. n. 17. p. 5.

9 Et simili responsione remouetur aliud obiectum deductum ex prohibitione facta per Testatorem, ne dos Clementiæ vxoris Donatarii detraheretur ex dicto Castro, nisi in casu, quo alia bona non sufficerent; nam casus d. restitutionis purificari debebat per mortem eiusdem Donatarii durante fideicommissio in ejus filiis dispositiue vocatis, quatenus superessent, sin minus in Gabriele sen. Cumque donans non idem disposuerit de dote restituenda vxoribus filiorum Joannis, inferitur quod illos gravare noluerit, ex Paris. Giouagnon. & aliis supra deductis. † Ultra quod licentia alienandi Castri pro restitutione dotis Clementiæ, excludit voluntatem perpetui fideicommissi, quia bona semel ex fideicommissio extracta, sub illo amplius non redeunt: Aym. conf. 186. num. 14. Gabr. conf. 111. n. 7. & 8. lib. 2. Rota dec. 209. n. 3. & seq. part. 1. recent. & in Romana Casalis Aguzzani, 16. Decembris 1641. coram R. P. D. meo Rojas.

11 Digressus ad plures substitutionum gradus nullo modo videtur subsistere; nam post substitutionem in qua filii fuerunt positi in conditione, in quibus terminis loquitur Anchar. author huius coniecturæ, conf. 74. num. 2. vnica legitur facta substitutio in fauorem Gabrielis sen. si erit in vita, sin autem ejus filiorum, quæ uti per vulgarem expirabat in ipso Gabriele, seu ejus filiis, dum non adsunt verba tractum temporis importancia, juxta doct. Cuman. in l. cum ita, §. in fideicommissis, num. 4. de legat. 2. Grar. discip. for. cap. 536. numero 47. & seqq. Rot. decis. 473. numero 30. parte 4. tom. 2. recent. dec. 151. n. 12. dec. 211. numero 6. & decis. 326. numero 5. & 6. p. 5. & dec. 272. num. 13. parte 6. & fuit dictum in Bonon. fideicommissi, 7. Iunii 1647. coram Reuerendiss. Terracinen. Et ideo illa non erat sufficiens, cum ad dictum effectum plures requirantur substitutiones, ex deductis per Giouagnon. conf. 82. numero 30. vers. sexto, Paris. lib. 1. Menoch. conf. 706. num. 6. Cancer. var. parte 1. capite 1. de substit. numero 133. Rot. in Bonon. fideicommissi de Sanctis, 16. Martii 1648. coram R. P. D. meo Bichio.

12 Immo nec etiam ante potest considerari talis digressus: Quia cum tam prima substitutio facta de persona Joannis si sine filiis, quam altera de filiis ipsius pariter si sine libeis morentur, penderet ab obitu ejusdem Joannis, pro vnica substitutione re-

putantur, ut dixit Rot. dec. 272. sub num. 14. & 15. parte 6. rec. & in Romana fideicom. de Ferraribus, 10. Nouembr. 1646. & 29. Maii 1647. coram 12. D. meo Peuting.

In contrarium verd validiores viſæ fuerunt coniecturæ pro exclusione fideicommissi adductæ, cum donatio Castri stipulata fuit pro hæredibus, & successoribus quibuscumque; sub quibus verbis proprietas in donatione repetitis, comprehendit hæredes etiam extraneos, firmavit Rota dec. 151. n. 5. & 6. parte 5. recent. in Sarfinate. feudi 22. Iunii & 19. Decembris 1645. ubi cumulantur concord. eam laud. rendiss. D. meo Decano, & in Romana de iur. 15. Decembris 1647. & 9. Decembris 1650. coram me, & terminis Gloss. in l. Lucius, d. stipulationem proderant Fab. de Anna conf. 52. num. 22. & 23. lib. 4. & alii relati per Moder. Citemon. resol. 147. cum 1. † Concurrentibus præferim aliis verbis, ad omnimodam voluntatem, quæ importat plenam facultatem de bonis donatis disponendi, per Gloss. in clem. 2. verb. omnimodam, de for. comp. lib. no. conf. 2. num. 1256. & seq. Alciat. res. 4. num. 31. vers. suadet, lib. 4. Rota in Materat. percuria, 20. Iunii 1644. coram Eminenss. Card. Orlino.

Quæ coniectura eo fortius virgere videtur, quia Ioannes donatarius corresponsione ad donationem receptam iura sibi competentia super bonis paternis remisit eidem patri stipulanti patre pro hæredibus, & successoribus quibuscumque; nam dicti hæc stipulatio importat libertatem bonorum, & exclusionem fideicommissi ad hæredes patris. Rota in Romana successione de Comitibus, 13. Iunii 1644. §. respectu, coram Reuerendiss. D. meo Decano. Ita etiam eundem effectum præter ceteros inherentes operari debet hæc secunda ad hæredes filii, ut in proposito ratiocinatur Ramon. conf. 40. n. 21. Rot. in Romana dotis, seu fideicommissi de Argubria, 18. Ianuarii 1641. coram R. P. D. meo Bichio, & in Tiburtina Castri S. Angeli, 11. Martii 1650. coram R. P. D. meo Melio.

Nec stipulationi prædictæ pro hæredibus & successoribus quibuscumque resistunt verba, vult, & intelligit: Quia illa bene tolluntur conditionibus datis in decisionibus R. P. D. responsis. Et nihilominus semper debent intelligi pro prioris themate eiusdem stipulationis, & dirariæ, ex deductis per Giouagnon. res. 99. & 100. Cyriac. contron. 400. n. 121. Rot. dec. 151. num. 5. parte 7. recent. & in Sarfinate. feudi, 22. Iunii 1645. coram Reuerend. D. meo Decano. Quinimodo non inoppatibiles cum ipsa stipulatione, quatenus illa non uenisset, seu aliter de bonis donatis non fuit stipulatione dispositum, ut dixit Rot. in Romanens. fideicommissi, 30. Aprilis 1638. coram Citemon. & 7. Nouembris eiusdem anni, coram Pirouana. † Et in simili dicimus, quod facultas alienandi prædicta simul cum fideicommissio, quatenus illa ad hæredes redacta non fuerit, ut advertit Cephal. conf. 151. Peregr. de fideic. art. 40. n. 45. Rot. in S. Severi. com. 25. Iunii, & 14. Decemb. 1646. & 27. Maii 1647. coram R. P. D. meo Veroff.

Et ex his excluditur penitus, quod in huiusmodi donatione fuerit habita ratio conferuande conditionis, quia illa semper cessat quoties ceteris restat casus, quod extantibus agnatis bona restant extraneos, ut not. Alex. conf. 38. numero 4. lib. 6. Socin. jun. conf. 26. sub numero 11. lib. 4. de resp. 1. num. 279. & 282. & seqq. lib. 2. Gabr. conf. 111. n. 7. & 8. lib. 2.

n. 24. ad med. vers. in eo autem, lib. 1. & conf. 100. n. 34. & 35. lib. 2. Burlat. conf. 300. n. 67. vers. ex omissione absoluta: Papon. conf. 113. n. 19. & seqq. Rot. in Montis Falisci fideicom. 19. Ianuarij 1618. coram Coccino.

19 Propterea etiam cessare videtur, dum idem donans in casu obitus Joannis sine filiis vocavit Gabrielem sen. alterum suum filium, eiusque liberos per vulgarem, cum illa expiraret aditione grauati: leg. post aditam, C. de impub. & aliis substit. Griuel. decis. Dolan. 125. n. 42. Et simili ratiocinio vitur Ramon. conf. 100. n. 25. Giouagn. conf. 82. num. 139. & 163. lib. 1. Gratian. discept. for. cap. 536. n. 63. & 64. Rot. decis. 538. n. 4. part. 2. recen. & decis. 151. n. 11. in fin. & dec. 221. n. 10. part. 5. & decis. 272. n. 23. part. 6.

20 Quia omnia facilius firmata veniunt, quia non versamur in persona rudi, sed in homine valde Perito; qui licet bene intelligeret vim, & efficaciam verborum, & diuersam substituendi formam, distinguendo casum obitus cum liberis, & sine liberis; Nihilominus in celebratione istius Instrumenti vltus fuit opera insignium Iuriconsulorum, quod in specie ponderat Cyriac. controu. 281. n. 77. & seq. Altograd. conf. 61. n. 66. vers. sed efficacissima: Rot. in Bonon. fideicommissi de Glauarinis, 5. Iunii 1637. coram R. P. D. meo Rojas. Ac propterea, cum ipse non solum posuerit in conditione, sed etiam expresse vocauerit illos, ad quos volebat rem donatam peruenire; signum est euidens, quod non intellexit eos vocare, quos tantum in conditione posuit; nam talis discretia locutio contrariam arguit disponentis voluntatem: vt not. Zanch. in l. heredes mei, §. cum ita, n. 93. ff. ad Trebell. Rustic. de liber. in condit. post. lib. 4. cap. 4. n. 2. & seq. Menoch. de presump. lib. 4. presump. 76. n. 43. & 44. Soc. sen. conf. 126. n. 2. lib. 3. Gabr. conf. 97. n. 28. lib. 1. Rot. in Romana successione de Comitibus, 22. Iunii 1642. coram Reuerendiss. D. meo Decano, & in Romana fideic. de Coronis, 28. Ianuarii 1647. coram R. P. D. meo Cerro.

21 Aduertendo praesertim, quod omnes filii Joannis fuerunt positi in conditione, qui si essent dispositiue vocati, debuissent etiam omnes admitti, iuxta dispositionem tex. in l. Lucius, ff. de hered. instit. Et tamen ipsemet donans voluit, quod vnus tantum ex eis succederet, quem Ioannes elegerat. Unde si iste electus sine prole decederat, fideicommissum expirabat, nam ceteri remanebant perpetuo exclusi: per text. in l. vnum ex familia 69. §. si falcid. ff. de legat. 2. Olofred. ibid. col. 2. in princ. vers. & Titius elegit vnu: Sarmient. select. interp. lib. 8. §. si fundum, n. 2. Ant. Faber de error. prag. dec. 53. err. 1. vers. hinc vero fit, Rot. dec. 149. n. 5. vers. quam sine dubio: part. 7. recen. cum pluribus adduct. in Romana heredit. de Togninis, 18. Martii 1648. coram R. P. D. meo Pentingero.

22 Non obstat, quod verba fuerint directa in rem, & ideo fideicommissum dicatur reale. Quia cum sit consecutum ad certas personas, de reali efficitur personale: Ruin. conf. 127. n. 10. lib. 2. Menoch. conf. 705. n. 41. vers. respondetur: Fular. de subst. quest. 269. n. 1. Rot. coram Caval. dec. 13. n. 4. & dec. 632. n. 12. part. 4. tom. 3. recen. & in Bonon. fideic. de Sanctis, 16. Martii 1648. coram R. P. D. meo Bichio.

23 Minus applicantur decisiones in Bonon. fideic. de Turri, coram bon. mem. Card. Verospio, & Manzanedo. Quia ibi aderat expressa reciproca inter institutos, & digressus ad plures substitutionum gradus, & exclusio foeminarum ob rationem conseruandae agnationis. Imo in illis, prout in aliis pluribus ex aduerso allegatis, non concurrebant conjecturae pro exclusione fideicommissi, prout concurrant in praesenti casu. Aliae vero decisiones, vel loquuntur in Sanlegerii quasi. & resol. civil. Tom. II. P. II.

terminis statuti Urbis, ex cuius dispositione filii in conditione positi censentur dispositiue vocati, vel procedunt quando fuit contemplata agnatio, & constat clare de voluntate disponentis, quod voluerit facere fideicommissum perpetuum.

Vnde attentis praedictis, & cessante in praesenti casu prohibitione alienationis, digressus ad plures substitutionum gradus, ratione conseruandae agnationis, ac verbis denotatibus tractum temporis lucessuum, quae regulariter ponderari solent pro inducendo fideicommissio, & ad hoc, vt filii in conditione positi censeantur vocati, vt per Odd. conf. 66. sub n. 24. vers. & illa exclusa, Casanat. conf. 45. n. 111. Rot. coram Mantice, 375. in fin. & in d. Bonon. fideic. de Sanctis, 27. Martii 1648. coram R. P. D. meo Bichio. Cum materia sit merè conjecturalis, & hinc inde adsint conjecturae, quae mentem disponentis dubiam reddunt, haec fauent alleganti non adesse fideicommissum, pro cuius exclusione in dubio pronuciandum venit, l. pater filium, §. fin. de legat. 3. Fular. conf. 42. n. 32. Gabr. conf. 132. n. 37. lib. 1. Rot. dec. 667. n. 14. p. 2. recen. & dec. 279. n. 31. part. 6. & in Tudertina assc. fideic. 4. Iunii 1640. coram R. P. D. meo Rojas.

Propterea Domini, materia plenè discussa, & approbando etiam fundamenta decisionum coram R. P. D. meo Verospio; merito pro confirmatione sententiae Rotalis responderunt. Vtraque parte informante.

CAPUT CXXII.

De restitutione, vel solutione dotis constitentis in pecunia, facta vxori constante matrimonio. Et quando pecunia soluta vxori praesumatur tota peruenisse ad maritum. De fructibus dotis & augmenti vxori soluendis, viro vergente ad inopiam. Et quibus in casibus fiet, aut excludatur nouatio, maxime dum agitur de dote.

SVMMARIVM.

- 1 Solutio & restitutio dotis facta constante matrimonio, non liberat maritum.
- 2 Fallit, si solutio fiat mulieri non perditura, & in causam iustam.
- 3 Si dos consistat in pecunia, potest solui vxori de consensu mariti.
- 4 Quando fructus fuerunt constituti in dotem, & faciunt partem dotis, tunc maritus solam habet commoditatem fructuum.
- 5 Distinguntur casus, in quibus tota pecunia praesumitur peruenisse ad maritum, quando tam ipsa quam vxor fatentur solutionem recepisse.
- 6 Quando vxor confitetur recepisse pecuniam, antequam sit locus dotis restitutioni, tota pecunia praesumitur peruenisse ad maritum.
- 7 Ampliatur, etiam si maritus permiserit vt vxor pecuniam caperet; nisi tamen aliunde probetur, vxorem factam fuisse locupletiozem.
- 8 Viro ad inopiam vergente fructus dotis debentur vxori.
- 9 Ita illi debentur fructus donationis propter nuptias.
- 10 Praesumptio l. Quintus, ff. de donat. inter vir. & vx. quod quæ sita per vxorem praesumuntur peruenisse ex bonis mariti, non habet locum stantibus conjecturis in contrarium.
- 11 In prouincia Pronincia creditores possunt soluere in bonis credita pecuniaria.
- 12 Enitio qua prouenit ex natura rei, non debetur.